

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13C/184/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814218848
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marianna Hašková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2016:3814218848.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou Mgr. Mariannou Haškovou, v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská č. 30, Bratislava, proti odporcom: 1) N. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. X. č. XXX/XX-XX, 2) K. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. X. č. XXX/XX-XX, 3) N. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. X. č. XXX/XX-XX, o zaplatenie 4293,96 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľa **z a m i e t a**.

Odporcom v 1. až 3. rade sa náhrada trov konania **n e p r i z n a v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 10.10.2014 doručeným Okresnému súdu Prievidza dňa 12.10.2014 domáhal proti odporcom v 1. až 3. rade, aby ich súd zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 4293,96 eura s úrokom z omeškania vo výške 7,7% ročne zo sumy 4134,24 eura od 01.10.2014 do zaplatenia a trovy konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 14.06.2005 uzavrel navrhovateľ s odporcami v 1. až 3. rade Zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX, v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ odporcom v 1. a 2. rade mimoriadny medziúver vo výške 8298,48 eura. Odporcovia v 1. a 2. rade sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,99% ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 48,36 eura a do nasporenia 45% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné vklady vo výške 58,09 eura. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa zaviazali splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 64,56 eura. Odporca v 3. rade prevzal ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojia odporcovia v 1. a 2. Rade. Odporcovia v 1. a 2. rade si riadne a včas nesplnili svoj záväzok zo zmluvy, preto navrhovateľ listom zo dňa 04.11.2013 od zmluvy odstúpil a vyzval ich na okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov, na výzvu nereagovali.

Odporcovia v 1. až 3. rade sa k návrhu navrhovateľa vyjadrili písomným podaním zo dňa 11.06.2015, v ktorom žiadali povoliť splácať predmetný dlh v mesačných splátkach po 60,- eur mesačne. Poukázali na svoje ďalšie výdavky, dlhy a splátky. Uviedli, že pokiaľ im to finančná situácia dovolí, budú splácať aj vyššou sumou.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom odporcov v 1. až 3. rade a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to najmä: návrhom, zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 14.06.2005, odstúpením od zmluvy zo dňa 04.11.2013 adresovaný O1 doručený dňa 07.11.2013, odstúpením od zmluvy zo dňa 04.11.2013 adresovaný O2 doručený dňa 07.11.2013, oznámením o odstúpení od zmluvy zo dňa 04.11.2013 adresovaný O3 doručený dňa 07.11.2013, všeobecnými

podmienkami pre stavebné sporenie pre FO, výpisom z OR navrhovateľa, poverením, vyjadrením odporcu v 1. rade zo dňa 11.06.2015, pokladničným dokladom, vyčíslením pohľadávky dlhu v exekúcii č. EX 138/12, potvrdením o vklade, hotovostnými vkladmi, rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 04.12.2014, rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 04.12.2014, písomným podaním navrhovateľa, písomným podaním navrhovateľa zo dňa 07.12.2015, výpisom z účtu odstúpeného stavebného úveru, oznámením OO PZ Prievidza zo dňa 06.12.2015, ospravedlnením navrhovateľa, výpisom z účtu odstúpeného stavebného úveru, výpisom z účtu O1 za rok 2013, výpisom z účtu O1 za rok 2005, výpisom z účtu O1 za rok 2006, výpisom z účtu O1 za rok 2007, výpisom z účtu O1 za rok 2008, výpisom z účtu odporcu predloženým navrhovateľom a ďalším obsahom spisu. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

Dňa 14.06.2005 medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcom v 1. rade ako dlžníkom a odporkyňou v 2. rade ako spoludlžníkom, na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX bola uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol dlžníkovi a spoludlžníkovi mimoriadny medziúver vo výške 250.000,- Sk (8298,48 eura). Dlžník a spoludlžník sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,99% ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 48,36 eura, a do nasporenia 45% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady vo výške 58,09 eura, do 15. dňa v mesiaci. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník a spoludlžník zaviazali splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne v pravidelných mesačných splátkach vo výške 64,56 eura. Napriek písomným upomienkam zo strany veriteľa si dlžník a spoludlžník nespĺnili svoje povinnosti, následkom čoho sa dostali do omeškania. Na základe porušenia dojednaných zmluvných podmienok vyplývajúcich z článku VI. a VII. Zmluvy, navrhovateľ odstúpil listom zo dňa 04.11.2013 od zmluvy a vyzval dlžníka a spoludlžníka na vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v sume 4244,47 eura do 7 dní od doručenia listu. Odporcovia v 1. a 2. rade na list zo dňa 04.11.2013, ktorý im bol doručený dňa 07.11.2013 reagovali úhradou 3 x sumy 80,- eur.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, stavebným sporením sa rozumie prijímanie vkladov od stavebných sporiteľov alebo v prospech stavebných sporiteľov, poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1 (ďalej len "stavebný úver").

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v stave účinnom od 01.01.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 879j OZ, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ v stave účinnom v deň uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 OZ v stave účinnom v deň uzavretia zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa čl. VII bod 1 Zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX Všeobecných podmienok.

Podľa čl. VII. bod 6 Zmluvy, odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je nedôvodný, nakoľko odporcovia v 1. až 3. rade zaplatili navrhovateľovi viac ako boli povinní vrátiť po tom, čo navrhovateľ odstúpil od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere ako spotrebiteľskej zmluvy.

Dňa 14.06.2005 medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcami v 1. a 2. rade ako dlžníkmi bola uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej navrhovateľ poskytol dlžníkovi a spoludlžníkovi mimoriadny medziúver vo výške 250.000,- Sk (8298,48 eura). Dlžník a spoludlžník sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,99% ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 48,36 eura, a do nasporenia 45% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady vo výške 58,09 eura, do 15. dňa v mesiaci. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník a spoludlžník zaviazali splácať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne v pravidelných mesačných splátkach vo výške 64,56 eura. Napriek písomným upomienkam zo strany veriteľa si dlžník a spoludlžník nespĺnili svoje povinnosti, následkom čoho sa dostali do omeškania. Na základe porušenia dojednaných zmluvných podmienok vyplývajúcich z článku VI. a VII. Zmluvy, navrhovateľ odstúpil listom zo dňa 04.11.2013 od zmluvy a vyzval dlžníka a spoludlžníka na okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v sume 4244,47 eura. V prejednávanej veci dlžník a spoludlžník napriek výzve, ktorá bola obsahom odstúpenia od zmluvy po odstúpení od zmluvy zaplatili navrhovateľovi ešte 3 x po 80,- eur, t. j. sumu 240,- eur. Do odstúpenia navrhovateľa od predmetnej zmluvy odporcovia zaplatili navrhovateľovi celkom sumu 8299,43 eura (od 01.11.2010 do 04.11.2013 zaplatili sumu 1021,44 eura, na účet medziúveru do 31.10.2010 zaplatili sumu 3095,19 eura a na účet stavebného úveru do dňa 31.10.2010 zaplatili sumu 4182,80 eura)

Predmetná Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 14.06.2005 je spotrebiteľskou zmluvou. Súd za účelom približovania sa práva s právom Európskej únie, musí vykladať hmotné právo účinné v čase vzniku zmluvy, eurokomfortne. V tejto súvislosti, pre porovnanie poukazuje na nález Ústavného súdu ČR z 15.6.2009, I.ÚS 342/2009.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 smernice, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Zmluva o úvere (medziúvere) je ako typ zmluvy upravená v Obchodnom zákonníku (tzv. absolútny obchod). Ustanovenie Obchodného zákonníka však v čase vzniku predmetného právneho vzťahu neobsahovali ustanovenia o ochrane spotrebiteľa. Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 14.06.2005 je i spotrebiteľskou zmluvou (viď aj zákon o ochrane spotrebiteľa v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy). Súd nepopiera úver (medziúver) ako absolútny obchod. V prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva, sa však na spotrebiteľské právne vzťahy

nepoužije obchodné právo, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky, by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave, zhoršilo.

Na základe vykonaného dokazovania a § 48 ods. 1 a 2, § 54 ods. 1 a § 457 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že ak navrhovateľ dňa 04.11.2013 odstúpil od predmetnej zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou došlo k jej zrušeniu od začiatku a účastníci predmetnej zmluvy sú si povinný v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. V zmysle §§ 39, 54 ods. 1, 48 a 457 OZ je nutné konštatovať, že zmluva sa zrušuje s účinkami od začiatku ex tunc (§ 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 OZ. V tomto prípade vzniká právo navrhovateľa domáhať sa od odporcu vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa o vrátenie plnenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje, inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy Občianskeho zákonníku. Nemožno tiež prehliadnuť, že je to navrhovateľ ako dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Ustanovenie Zmluvy, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre odporcu nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 OZ. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je v súlade s právom Európskej únie, ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľa aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica rady 93/13/PHS. Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 OSP) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí nepríjemné podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života. Vzhľadom na uvedené majú v prejednávanej veci prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení §§ 52 až 54 OZ.

Zmluvná podmienka o odstúpení od zmluvy, dohodnutá v čl. VII. bod 1, bod 6 Zmluvy nie je vyvážená a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka a spoludlžníka. Objektívne zhoršuje ich postavenie, keď jednostranne zvýhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Veriteľ pritom nielenže text zmluvy vytvoril, ale aj právny úkon odstúpenia od zmluvy naplnil, aj keď mal na výber iné inštitúty súkromného práva. Klauzula o odstúpení nie je ničím iným, ako poistením zachovania všetkých práv veriteľa, vrátane úrokov a poplatkov len s ďalším zvýhodnením, a to o úroky aj za úverové obdobie, ktoré ešte nenastalo. Spotrebiteľ pritom nemá zachované žiadne svoje práva. Vzniká mu však povinnosť jednorazového plnenia, vrátane úrokov. Ide preto o neprijateľnú podmienku (tento právny názor vyplýva napr. z rozhodnutia Krajského súdu Trenčín č. 17Co 50/2012, Krajského súdu Prešov č. 6Co 2/2013). Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ poskytol dlžníkovi a spoludlžníkovi mimoriadny medziúver 8298,48 eura. V čl. VII. bod 6 si zmluvné strany dohodli, kedy nastávajú účinky odstúpenia od zmluvy: dňom doručenia druhej zmluvnej strane, resp. dňom uplynutia úložnej doby zásielky na pošte. Odporcovia v 1. a 2. rade si odstúpenie od predmetnej zmluvy prevzali dňa 07.11.2013. Účinky odstúpenia od predmetnej zmluvy preto nastali dňa 07.11.2013, a v uvedený deň boli dlžník a spoludlžník povinní vrátiť veriteľovi poskytnuté plnenie. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporcovia celkom zaplatili navrhovateľovi na splatenie predmetného dlhu sumu 8539,43 eura (na účet medziúveru do dňa 31.10.2010 zaplatili sumu 3095,19 eura, na účet stavebného sporenia do dňa 31.10.2010 zaplatili sumu 4182,80 eura a v období od 01.11.2010 do 30.09.2014 sumu 1261,44 eura), teda viac ako boli povinní vrátiť po tom, čo navrhovateľ odstúpil od predmetnej zmluvy listom zo dňa 04.11.2013 s účinnosťou od 07.11.2013.

Vzhľadom na uvedené súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že v celom rozsahu úspešným odporcom v 1. až 3. rade náhradu trov konania nepriznal, keďže si trovy konania neuplatnili a ani im žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd v Trenčíne.

V zmysle § 205 ods. 1 a 2 OSP, sa v odvolaní má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.